

ציודה לדרך:

סלון תורני אקטואלי לילדי ישראל

יו"ל מידי שבוע עם תכנים מגוונים!

ציודה לדרך | פרשת ויצא

גליון מס' 161 - התשפ"ד

אחינו כל בית ישראל הנתונים בצרה ובשביה, העומדים בין בים ובין פיפשה, המקום ירחם עליהם ויציאם מצרה לרוחה ומאפלה לאורה ומשעבוד לגאלה. השתא בעגלא ובזמן קריב. ונאמר אמן

בדרך הפרשה

הרחב פיה - ואמלאהו

בפרשת ויצא מספרת התורה על יעקב אבינו: 'וישכב במקום ההוא... והנה ה' נצב עליו ויאמר אני ה' אלקי אברהם אביה ואלקי יצחק הארץ אשר אתה שכב עליה לה אתננה ולזרעה... ויימז יעקב משנתו ויאמר אכן יש ה' במקום הזה... אין זה פי אם בית אלקים וזה שער השמים' (בראשית כח, יא-יז).

מה בא הכתוב להשמיענו במלים "וישכב במקום ההוא"? באר הרבי מקוצק וצ"ל: כשילד משוטט עם אביו בחנות צעצועים וחושק בצעצוע מסים, הוא יודע שאם יבקש מאביו: "אבא, תקנה לי את הצעצוע הזה", בדרך כלל אביו ידחה את בקשתו. לא מדבר בהשערה בעלמא, אלא בנסיון מצטבר...

תמיד ימצא האב איזשהו תרוץ מתאים. פעם הוא

יאמר: "זה יקר מדי"... ופעם הוא יספיר: "כבר קניתי לך בשבוע שעבר"... ויש גם את ההסבר ש"לא מגיע לך"... כל זה במקרה הטוב, פי לעתים האבא דוחה את בקשתו של הילד בלי לנדב הסברים ותרוצים. הוא פשוט משיב לו "לא" בניחרצות, ומושך אותו מן החנות. כשהילד מבין שאביו עומד על שלו, הוא יודע שיקבל על המאמצים ויכנע, עד לפעם הבאה. אה מה עושה ילד עקשן, שמחליט לא להכנע בקלות? יש לו שיטה בדוקה שמוכיחה את עצמה בכל פעם מחדש: הוא נשכב על רצפת החנות, פותח ביילות ובבכיות, ואינו מוכן לזוז משם עד שיקבל את מבקשו.

זה הרגע שבעל החנות יחל לו... הוא יודע שזו רק שאלה של זמן עד שהאב יכנע לבגו הקטן ויפתח את הארנק. איזה אבא יכול לעמד פנגד בגו הזאטוט השוכב

על הארץ וממרח ברכי?

אומר הרבי מקוצק: יעקב אבינו בורח מבית אביו, הוא חושש מפני הבאות. מי יודע מה יהיה? מה הוא יעשה אם יבוא עשו הרשע וישתלט על ארץ ישראל? הוא יודע שהקב"ה, אבינו שבשמים, הוא א-ל רחום וחנון. מה עושה יעקב? - "וישכב במקום ההוא". הוא משתטח על הארץ ואומר: "רבנו של עולם, אני לא קם מכאן עד שתבטיח לי את הארץ". ואכן, השיטה עבדה. אומר לו הקב"ה: "הארץ אשר אתה שכב עליה לה אתנגה ולרעה". כששמע יעקב את ההבטחה האלקית, נחה דעתו ואמר:

"אכן יש ה' במקום הזה... אין זה כי אם בית אלקים וזה שער השמים". פרש רש"י: "זה שער השמים" - מקום תפלה לעלות תפלתם השמימה". אם זהו מקום תפלה, צריכה לנצל זאת ולהתפלל תפלה אמיתית. **אומר הרבי מקוצק: עלינו ללמוד מיעקב אבינו כיצד להשיג את מבקשנו. יש לה איזו בקשה מבורא עולם? תשתטח על הארץ, אל תזוז עד שה' ימלא את בקושתה. הקב"ה רואה את עקשנותה, הוא שומע את בכייתה המכמירות כל לב - ונענה לה.** (אוחילה לק-ל)

בדרך האמונה

תלות מביאה ישועה

התפלה אל ה' צריכה להאמר מתוך תלות מוחלטת בו יתברך. בידעה שלא קים שום דבר נוסף שאפשר להשען עליו.

בענין זה אומר רבי אלימלה בידרמן שליט"א רעיון נפלא:

בחור מבגר מאד נכנס אל הרבי שלו, והתעקש שעד שלא יאמר לו הרבי את התאריך שבו יהיה חתן, לא יעזב את החדר...

אמר לו הרבי: אין לנו משג באבות הקדושים, אף רואים בתורה דבר פלא. אנו מוצאים שנים שהלכו לצרכי שדוה. האחד הוא אליעזר עבד אברהם, והשני יעקב אבינו.

אליעזר יוצא והענין מסתדר לו בקלות ובארח פלא - הוא עושה סימנים: "והיה הנערה אשר אמר אליה הטי נא כדה ואשתה ואמרה שתה וגם גמליה אשקה", ומה שהוא אומר נהיה. יש לו קפיצת הדרך. הכל מתקתק צ"ק צ"ק. בתואל רוצה לעכב - בא מלאך והמיתו. מה יצא הדבר, גינאנגען.

אין לנו משג ביעקב בחיר האבות, אבל כשהוא חפש שדוה - הכל הלה על צד שמאל. ההפך מרצונו. הוא יצא עם הרבה כסף, והנה בא אליפו, רץ אחריו ולקח

הכל. סוף סוף הוא מגיע ללבן, עובד קשה במשך שבע שנים, ואחר כך הוא עוד מרמה אותו. איך אפשר להסביר את הקשיים הללו? יעקב אבינו! בחיר האבות! מה הולך כאן? איך עבד אברהם זכה לקפיצת הדרך והכל הולך לו, וכאן הכל צולע? אז ברור שאין לנו משג מהו יעקב אבינו - המשיך הרבי - אף התורה הקדושה רוצה ללמד אותנו כאן מסר חשוב. כשאליעזר עבד אברהם יוצא לדרך, הוא מרים עינים להקב"ה וצווק: אייבישטער! אברהם אבינו אומר לי, אל תלה לשם לבנות הכנעני, ולשם אל תלה. אני לא יודע כלום. אגא ה', אתה יודע, תרחם עלי, תעזר לי, אני תלוי רק בך, אני לא יודע מה לעשות ולאן ללכת. וכשהוא מתפלל כן - מיד יש תפלת הדרך, ומיד סימנים, וכל מי שרוצה לעכב מסלקים אותו. יעקב אבינו, לעמת זאת, יצא עם תכנית מסדרת. הכל ידעו: הגדולה לגדול והקטנה לקטן. הוא יודע בדיוק לאן ללכת, הוא יודע שרחל מיעדת לו בגזרת שמים. הוא לא הלה לחפש שדוה - הוא יצא עם תכנית, וכשיוצאים עם תכנית מסדרת, כה נראה המצב. **יהודי צריה להרגיש את עצמו תלוי בהקב"ה. רק אתה והאייבישטער... ואז יש קפיצת הדרך מכל הפוונים.**

(מתוך הספר החדש על חיזוק בתפילה אוחילה לק-ל)

אליפו גדל בחיקו של יצחק

ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה (כח, א)

"מבאר שבע וילך חרנה" - ראשי תבות: מיד פא אליפו רשע שהוא פון עשו ויתן יעקב לו פל חפציו רק נשאר המקל.

כשיעקב פגש את רחל נאמר (כט, יא): "וישא את קלו ויבך". מדוע הוא בכה? אומר רש"י: "לפי שרדה אליפו פון עשו פמצות אביו אחריו להרגו והשיגו, ולפי שגדל אליפו בחיקו של יצחק משה ידו. אמר לו: מה אעשה לצווי של אפא? אמר לו יעקב: טול מה שבקדי, והעני חשוב כמת".

אליפו היה 'פרומער' גדול. הוא הלך בדרך של אביו והקפיד מאד על מצות כבוד אב. עשו צוה עליו להרג את יעקב, ואליפו היה להוט לקיים את מצות אביו. הוא רדף אחרי יעקב עם חרב בידו, אמר "לשם יחוד" ועמד לנעץ את החרב בלבו.

יעקב מתחנן אליו שיניח לו. יש לו נשיאת חן. הוא מפלפל לפלפול שלם בגדרי 'עני חשוב כמת', ואליפו נאות להניח לו תמורת פל רכושו וממונו.

ספר רבי **יענקל'ה גלינסקי זצ"ל**: פעם נכנסתי לחדרו של **הסטיפלר זצ"ל** ל וראיתיו קורן מאשר. הוא אומר לי: רבי יענקל'ה, יש לי בשבילה חדוש מענין. אליפו עומד להרג את יעקב, אומר המדרש: ולפי שגדל בחיקו של יצחק הוא משה ידו מן הרציחה, ובמקום זאת הוא מסכים לטל את פל רכושו וממונו. כלומר, הוא מוכן להחליף את הרצח בשד.

אמר הסטיפלר: אלמלא היה 'ישיבע בחור' בישיבה של יצחק - הוא היה רוצח, והישיבה הועילה לו שבמקום להיות רוצח הוא נהיה שוודד...

המשיך הסטיפלר ואמר: מכאן אנו למדים דבר חשוב מאד ב'הלכות ישיבה': אם יש בחור בישיבה שטר מן הדרך ח"ו, אם יציאתו מהישיבה תגרום לו להיות רוצח, ובכוחות השאריות בישיבה הוא יהיה 'רק' שוודד - זו סבה שהנהלת הישיבה תמנע מלזרק אותו מהישיבה!

* ספר לי יהודי שעבד כמנהל משק באחת הישיבות: הנהלת הישיבה עמדה לזרק את אחד הבחורים. כמנהל משק הכרתי את הבחור ההוא. באתי להנהלת הישיבה ואמרתי להם: אל תזרקו אותו, אני מכיר אותו, שוה להשקיע בו.

החליטו לנסע למרן הרב **אלישיב זצ"ל**, פל אחד הציג לפניו את הדברים מהנזית שלו. אמר להם הרב אלישיב: אם יש אחד שמכיר אותו ואומר שיש מה להשקיע בו - צריה להשאיר אותו ולנסות.

וכך היה. הבחור נשאר בישיבה ועלה על דרך המלה. מנהל המשק ממשיך לספר: עברו שנים רבות. בני הגיע לישיבה גדולה. ברוך ה', הוא בחור פשוט, אבל הוא מחונן בעוד כמה תכונות שלא מאפשרות להחזיק אותו בישיבה רגילה... שמעתי שיש ישיבה מיחדת לבחורים כמוהו. נסעתי לשם ודברתי עם הנהלת הישיבה. אחרי שהם בדקו את הענין הם דחו אותי ואמרו שאין מקום לבן שלי.

הרב יוסף שלום אלישיב זצ"ל

על הבן שלי שזקוק למסגרת ישיבתית תומכת. הוא אמר לי: "הסר דאגה מלבך. אני מרבני הישיבה, אני מבטיח לך שהבן שלך יתקבל לישיבה, ואעשה הכל למענו כדי שיצליח כאן".

מנהל המשק סים את ספורו ואמר לי בלשונו המחדדת: "הם רצו לעשות לבחור הזה 'ויצא וישלח', אבל בזכותי עשו לו 'וישב', הוא נשאר בישיבה. 'מקץ' כמה שנים הוא עשה לי 'ויגש' וגרם לי 'ויח', הוא החזיק את בני וגם אותי... (רבי חזקיהו יוסף קרלינישטיין שליט"א - נאה דורש)

הצער היה נורא, אבל מה יכולתי לעשות? התכוננתי ליצאת מהבנין כדי לנסע חזרה לביתי. לפתע נגש אלי אדם נשוא פנים וקרא לי בשם החפה שלי, כמי שמפיר אותי מקרוב. לא הפרתי אותו. שאלתי: "מי אתה? מנין אתה מפיר אותי?"

אמר לי: "אתה זוכר שלפני שנים עבדת כמנהל משק בישיבה ודאגת שלא יזרקו את אחד הבחורים מהישיבה? הבחור ההוא - זה אני..."

הייתי המום. הוא שאל אותי למטרת בואי, ספרתי לו

בְּדֶרֶךְ רַבּוֹתֵינוּ

שם ה' על ההרים

אָבוּ יֵשׁ ה' בְּמִקּוֹם הַהָרִים (כח, טז)

רבי משה סחיט שליט"א מנאמני ביתו של מרן הגרא"ל שטיינמן זצ"ל, ספר את הספור המדהים הבא:

בשנת תש"ס טענו אנשים, שבְּהָרִים מסביב לירושלים ליד הישוב בית א-ל, קימת תופעת טבע נדירה עד מאד. יש שם שרשרת של הרים עם ואדיות ותעלות מסביבם, ופתולי תואדיות הן בצורת האותיות י-ה-ו-ה', דהינו שָׁכַל וְאָדִי יוֹצֵר מְרָאָה שֶׁל אַחַת מִן הָאוֹתוֹת הַלָּלוּ. המספרים נסו לתלות את הדבר בכך, שלפי אחד הפרושים היה במקום זה חלום הסלם של יעקב אבינו, ולאחר שקם משנתו אמר יעקב: "אָבוּ יֵשׁ ה' בְּמִקּוֹם הַהָרִים". מה הפוננה "במקום הזה"? שבְּהָרִים נִתְהוּתָה צוּרַת אוֹתוֹת שֵׁם ה'. אך לא היתה כל ראיה מצדקה לטענות הללו, מלבד ציור חובבני של ההרים שנכר עליו שמאן דהו שרטט עליו בכתב ידו או על ידי מחשב את שם ה'.

כאשר ספרו זאת לרב שטיינמן ושאלוהו האם הדבר יתכן, הוא התעלם לחלוטין מן הראיות מהפסוקים ומהציור המזוה, אך למרות כל זאת הוסיף שמסתבר שאכן ישנה מציאות ששם ה' מופיע על ההרים האלה. תלמידי הרב ידעו שכל מלה היוצאת מפיו היא מודדה ושקולה, וכששמעו זאת ממנו, בקשו לבדק ולאמת את דבריו.

מאחר שלא נתן ללכת בפעל אל המקום, עקב היותו בשטח ערבי, והדבר גובל בפקוח נפש של ממש, החלו

התלמידים לשאל איש איש במקום מגוריו ולברר אצל מכריהם על כך.

הם הגיעו לטיסים שחזרו בתשובה, ושאלו אותם: "האם כשטסתם מעל ההרים האלה ראיתם את שם ה' באותם מקומות?"

"לא שמנו לב לדבר כזה", אמרו הטיסים.

הם הוסיפו ושאלו טיסי מסוקים שטסים קרוב יותר אל הקרקע, וגם הם השיבו בשלילה. לאחר מכן הם הצליחו להגיע לאנשים שהתמחו בחקר מפות וצלומי לווינים, אה גם הם לא שמעו על הדבר.

אמרו התלמידים זה לזה: "אם הרב אמר שיש מציאות כזו, בודאי היא קימת. צריה רק להמשיך ולחפש!"

כאשר ספרו זאת לאברהם חשוב בכולל "נחלת משה" הוא אמר: "אנסה לבדק עם אשתי אם היא יכולה לבדק את זה". לתמיהת התלמידים כיצד האשה קשורה לענין, הסביר האברהם שאשתו עובדת במפעל בטחוני סודי, ויתכן שהיא שמעה על כך.

למחרת חזר האברהם אל התלמיד ואמר: "מציאתי! בפתח המפעל יש תמונה ענקית בגדל שתי מטרים על שש מטרים של ארץ ישראל, והיא לא מצבת שם כתמונה סודית אלא כתמונת נור, ובה רואים בברור את שם ה' המופיע בין ההרים!"

התלמידים שמחו על ההשגחה הפרטית שזמנה להם את אותו אברהם, אה שמחתם לא היתה שלמה, מפני שלא נתן להם להכנס למפעל הבטחוני וגם לא

מסוקים או תמונות ל'ון. ה'יה זה ממש גלוי בחוש של הפסוק (תהלים כה, יד) "סוד ה' ליראיו!" כשהובאה התמונה אל הרב, הוא בדק ראשית היכן נמצאים כל המקומות המזכרים בגמרא (גטין ח ע"א), כגון 'טורי אמנון' שהוא ה'הר הגבוה ביותר בארץ ישראל, וקומות ארבע שיטות לגבי מקומו, היכן מצויים האיים שבים שיכולים להיות מארץ ישראל או לא, היכן מקומים גבולות ארץ ישראל, והיכן מקומם של נחל מצרים, נחל צין וים המלח. רק לאחר מכן הוא בדק היטב את התופעה המדברת של שם ה' המופיע על אותן ואדיות, ואשר את נכונותה.

כל הבריאה מגלה את שם ה'. צריה רק לראות זאת בעיניים!

(רבי גואל אלקריף שליט"א – שש באמרתך)

מרן הגרא"ל שטיינמן זצ"ל

לצלם את התמונה, אך הם אמרו: "אם הגענו עד כאן, והתנדענו למידע שלא ידוע לאף ממחה, בואו נתחזק באמונה ובטחון ונמתין לראות מה יהיה. כנראה עוד יתפתחו דברים בענין הזה".

כעבור זמן ספר בחור שאביו היה בתפקיד חשוב בצבא, וכשהוא השתחרר, החליטו לתת לו במתנה לא פחות ולא יותר את התמונה המדברת, והוא הסכים להביאה אל הרב כדי שיבחן זאת מקרוב.

כשקבלו התלמידים את התמונה, הם הביאו אותה לממחים ששאלום מקדם, ואלה עמדו המומים ממראה עיניהם והתפעלו מאד. התלמידים לא הסתפקו בכה, ובקשו לדעת מה המיוחד בתמונת ל'ון זו, שבה רואים את התופעה המדברת, ואלו בתמונות אחרות היא לא נראית כלל, ובנוסף גם הם טוענים שלא ראו דבר כזה מעולם.

לאחר שהתעמקו בדבר, השיבו הממחים שכאשר מצלמים צלום ל'ון, מקפידים לעשות זאת בצורה היום, משום שאז השמש נמצאת באמצע הרקיע, וכך אין השפעה של צל ההרים על התמונה. בארח נדיר, תמונה זו צלמה בשעות הבקר המקדמות, וכך השתקפות הצל נכרה על הנאדיות, ונתן היה לראות את שם ה' הנוצר על ידו. זו היתה הסבה שלמרות שתמונות ל'ון של כל ארץ ישראל לא נמכרות וצריה אשורים מגורמי הבטחון כדי להפיצו, תמונה זו נמכרה בשוק החפשי בתמונת נוף, משום שהיא נחשבה לתמונה גרועה, שצלמה בזמן לא מתאים. כשהוסיפו ובדקו את התמונה היטב, ראו התלמידים דבר מדהים: כל אות נוצרה על ידי שטח בגדל קילומטר רבוע, ובגלל זה כלי טיס לא היו יכולים להבחין בכה, אלא רק ל'ון המצלם מגבה תשע מאות שלושים מטר.

כלם השתוממו כיצד הרב שטיינמן ידע שיש מציאות כזו של שם ה' על אותם הרים, ללא שבדק זאת באמצעות

**מעוניינים להנציח את העלון הבא לזכות יקירכם?
צרו איתנו קשר במייל: zaida@kerenh.org.il**

**רוצים את העלון אצלכם?
שלחו בקשה לדוא"ל zaida@kerenh.org.il ונשלח אליכם!**

ת.ד. 257 בני ברק או בהעברה לבנק הפועלים סניף 655 מס' ח-ן: 339991 קרן הסעה וסיוע לתלמידי החינוך העצמאי ע"ד 95-659-804-5 התרומות מוכרות לצרכי מס לפי סעיף 46 כמו"כ ניתן לתרום בקלות ובמהירות בכל עמדות "נדרים פלוס" ברחבי הארץ